

Reactienota

bij ontwerp Peilbesluit Veendam

Vastgesteld door het algemeen bestuur op:

Inhoudsopgave

1	Inleiding	3
1.1	Gevolgde procedure	3
1.2	Aanleiding en kader	3
1.3	Zienswijzen op het ontwerp peilbesluit	3
1.4	Vaststelling van de reactienota en het peilbesluit	3
1.5	Beroepsprocedure	4
1.6	Leeswijzer	4
2	Zienswijzen en reacties	5
3	Aanpassingen n.a.v. ingediende zienswijzen	18

1 Inleiding

1.1 Gevolgde procedure

Op 3 september 2024 heeft het dagelijks Bestuur van het waterschap Hunze en Aa's het ontwerp Peilbesluit Veendam vastgesteld.

Van 10 september tot en met 22 oktober 2024 heeft het ontwerp peilbesluit, met bijbehorende stukken, gedurende 6 weken ter inzage gelegen. De terinzagelegging is bekend gemaakt door aankondiging op de website www.hunzeenaas.nl en per nieuwsbrief (email) aan belanghebbenden en belangstellenden die als zodanig bij het waterschap bekend waren.

Bij het ontwerp peilbesluit hebben de volgende bijbehorende stukken ter inzage gelegen:

- Toelichting ontwerp Peilbesluit Veendam;
- Kaarten ontwerp Peilbesluit Veendam

1.2 Aanleiding en kader

Directe aanleiding van het ontwerp peilbesluit is het nieuwe winningsplan van Nedmag. Hierdoor ontstaat maximaal 30 cm extra bodemdaling. Om de waterhuishoudkundige situatie niet te laten verslechteren is aanpassing van de oppervlaktewaterpeilen nodig. Om deze peilaanpassingen mogelijk te maken zijn in sommige gevallen ook extra maatregelen nodig zoals nieuwe kunstwerken. Deze maatregelen staan apart beschreven in het maatregelenplan. Het voorliggende peilbesluit gaat alleen over de in te stellen peilen maar hangt samen met het maatregelenplan.

1.3 Zienswijzen op het ontwerp peilbesluit

Er zijn binnen de termijn 4 schriftelijke zienswijzen op het ontwerp peilbesluit ontvangen. Voor twee van de vier zienswijzen is een aanvulling buiten de termijn binnengekomen. Er zijn geen mondelinge zienswijzen ingediend.

In de voorliggende reactienota worden de verschillende onderdelen van de zienswijze puntsgewijs beantwoord. De zienswijzen hebben geen aanleiding gegeven tot inhoudelijke aanpassingen. Wel zijn tekstuele aanpassingen doorgevoerd.

1.4 Vaststelling van de reactienota en het peilbesluit

Het dagelijks Bestuur van het waterschap legt de reactienota samen met het peilbesluit ter vaststelling voor aan het algemeen bestuur. De indiener van een zienswijze wordt hierover geïnformeerd, voordat het algemeen bestuur het voorstel behandelt.

Het peilbesluit en de reactienota worden eerst behandeld in de commissievergadering Veiligheid, Voldoende en Schoon Water (VVSW) van het algemeen bestuur op 29 januari 2025. Daarbij is er voor belanghebbenden een mogelijkheid tot gebruik van spreekrecht. Insprekers moeten zich hiervoor, voor aanvang van de vergadering aanmelden bij de secretaresse van de betreffende commissie.

Behandeling van de vaststelling van het peilbesluit en de reactienota vindt plaats in de vergadering van het algemeen bestuur van het waterschap op

12 februari 2025. Ook daarbij is er voor belanghebbenden een mogelijkheid tot gebruik van spreekrecht. Ook hier geldt dat insprekers zich hiervoor, voor aanvang van de vergadering, moeten aanmelden, in dit geval bij het bestuurssecretariaat van het waterschap.

Het besluit van het algemeen bestuur wordt vervolgens gepubliceerd. Op de dag na de bekendmaking wordt het besluit van kracht. Indieners van zienswijzen worden hierover ook persoonlijk schriftelijk geïnformeerd.

worden de zienswijzen puntsgewijs per onderdeel weergegeven. In de derde kolom "Reactie" wordt de zienswijze per onderdeel beantwoord.

1.5 Beroepsprocedure

Belanghebbenden, ongeacht of zij een zienswijze hebben ingediend, en niet-belanghebbenden die een zienswijze hebben ingediend over de oppervlaktewaterpeilen in het ontwerp peilbesluit, kunnen beroep instellen bij de rechtbank tegen het vaststellingsbesluit. Als het peilbesluit gewijzigd wordt vastgesteld, kunnen ook anderen van wie de belangen door de wijziging worden beïnvloed, mogelijk beroep instellen bij de rechtbank. Dit beroep kan worden ingesteld tot maximaal zes weken na de bekendmaking van het vaststellingsbesluit.

Tegen de uitspraak van de rechtbank kan hoger beroep worden ingesteld bij de Raad van State.

Beroep en hoger beroep schorten de inwerkingtreding van het peilbesluit niet op. Vooruitlopend op de uitspraak in (hoger) beroep kan belanghebbende wel een verzoek indienen bij de rechtbank of Raad van State tot (gedeeltelijke) opschorting van het besluit.

1.6 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 worden de ingekomen reacties op het ontwerp peilbesluit van commentaar voorzien. De ingediende zienswijzen zijn (om redenen van privacy) met een lettersymbool weergegeven. In de tweede kolom

2 Zienswijzen en reacties

Indiener	Samenvatting zienswijze	Reactie
A.	<p>1) Indiener van de zienswijze is (bloot) eigenaar van diverse grondposities binnen het gebied waar het peilbesluit betrekking op heeft. Een van die grondposities is gelegen in het gebied dat globaal begrensd wordt door de Veendammerweg aan de noordzijde, de Borgercompagnie aan de oostzijde, de Woortmanslaan aan de zuidzijde en het Kalkwijkerdiep aan de westzijde.</p> <p>In dat gebied, gelegen in peilgebied GPG-H-20643 is, ongeveer in het midden, een hoofdtransportleiding van de Gasunie (Gasunie Transport Services BV en NAM/ EBN) gelegen. De afwatering in dit gebied geschiedt van oost naar west middels diverse wijken op het Kalkwijkerdiep. De afwatering via de wijken staat loodrecht op c.q. wordt doorkruist door de genoemde gasleiding, die op niet al te grote diepte is gelegen (ca 60 cm -mv).</p> <p>Het peilbesluit leidt tot een neerwaartse bijstelling van het waterpeil in, onder andere, voornoemd gebied GPG-H-20643. Door het verlagen van het waterpeil ter plaatse gaan er naar verwachting problemen optreden doordat de gasleiding gaat zorgen voor een opstuwend effect van het water. Dit effect zal nog versterkt worden doordat de bodemdaling aan de oostzijde groter is dan die aan de westzijde van het gebied. Hierdoor zal er naar onze verwachting extra vernatting optreden in het gebied dat ten oosten van de gasleiding is gelegen (de zijde van de Borgercompagnie). Dit zal dus uiteindelijk zorgen voor extra vernatting van de gronden aan de oostzijde van de gasleiding.</p> <p>Uit uw toelichting op het peilbesluit volgt dat één van de uitgangspunten is dat peilveranderingen worden getoetst op wateraan- en afvoermogelijkheden, waterdiepte, aan- en afvoerdimensies. Indien een peilverandering ten koste gaat van het watersysteem of resulteert in onrendabele investeringen kan worden afgezien van een peilaanpassing.</p> <p>Wij zouden graag zien dat het Waterschap – in lijn met dit uitgangspunt - voornoemd opstuwend effect goed onderzoekt en indien nodig hiervoor mitigerende maatregelen treft, zoals het aanbrengen van zinkers of extra peilscheidingen, dan wel dat het Waterschap afziet van de peilaanpassing ter plaatse van het peilgebied GPG-H-20643. In onze visie rust deze verplichting op het Waterschap op grond van het artikel 3:2 van de Algemene wet Bestuursrecht (Awb) en op grond van artikel 3:4 lid 2 Awb; oftewel het zorgvuldigheidsbeginsel en het</p>	<p>1) In uw zienswijze geeft u aan dat diverse wijken (schouwsloten/sloten), die zorgen voor afwatering in de richting van het Kalkwijkerdiep, een gasleiding kruisen. U verwacht vernatting doordat de gasleiding bij een peilverlaging een opstuwend effect zal hebben. En u vraagt om nader onderzoek naar dit opstuwende effect.</p> <p>Van vernatting bij een peilverlaging, door een opstuwend effect van de gasleiding, zal echter geen sprake zijn. Ter toelichting daarop het volgende. De zoutwinning door Nedmag vindt plaats op een diepte van ongeveer 1500 meter en veroorzaakt diepe bodemdaling. De ondergrond daalt in zijn geheel. Dit is dus inclusief de gasbuizen en de duikers boven de gasbuizen. Wanneer het waterpeil in het oppervlaktewater wordt verlaagd overeenkomstig de feitelijke bodemdaling, verandert de lokale situatie niet, waterhuishoudkundig gezien. Dit is het geval. De gewenste waterpeilen worden in het peilbesluit vastgesteld ten opzichte van een vast referentieniveau (NAP) en worden naar beneden bijgesteld op basis van de actuele gemeten bodemdaling. Om het concreet te maken. Stel dat we meten dat de bodem met 10 centimeter is gedaald, dan zullen we het waterpeil ook met 10 centimeter verlagen. We noemen dit het geïndexeerde peil; het waterpeil daalt mee met de gemeten bodemdaling. Voor het grondgebruik en alles in de bodem verandert de situatie ten opzichte van het waterpeil dus niet. Dit is bevestigd in een overleg met de Gasunie.</p> <p>Er zal dus ook geen vernatting optreden als gevolg van een peilverlaging. Sterker nog, indien we de peilen niet zouden aanpassen aan de gemeten bodemdaling, juist dan zou er vernatting optreden. Dit omdat het waterpeil relatief hoger zou komen te liggen ten opzichte van het maaiveld.</p> <p>Mocht u overigens van mening zijn dat de hoogteligging van de gasleiding een obstakel vormt voor de afwatering van uw percelen, dan kunt u contact opnemen met de eigenaar van de gasleiding.</p>

<p>evenredigheidsbeginsel. Daarbij wil ik graag wijzen op uw eigen advies d.d. 3 oktober 2019 met kenmerk 19-2337, waarin u aan de Minister van Economische Zaken en Klimaat (onder andere) adviseert om (aanvullend) onderzoek uit te voeren naar de lacunes in kennis en de gevolgen voor mens en milieu aan de bovengrond van de zoutwinning. Omgekeerd zou uw peilbesluit, dat wordt genomen om de gevolgen van de zoutwinning te mitigeren, in dit geval juist ook negatief kunnen uitwerken voor met name het gebied ten oosten van de genoemde hoofdgasleiding (richting de Borgercompagnie). Wij verzoeken u daarom met klem om deze gevolgen nader te onderzoeken voordat u het peilbesluit definitief neemt. Vanzelfsprekend zullen wij u indien nodig aansprakelijk stellen voor eventuele schade voortkomende uit (extra) vernatting van het genoemde gebied.</p>	
---	--

Indiener	Samenvatting zienswijze	Reactie
B.	<p>1) In percelen van de indiener van de zienswijze liggen diverse hoofdtransportleidingen van de Gasunie. Percelen die hier aan de oostzijde aan grenzen (hierna: “de oostelijke percelen”), wateren af via de percelen waarin de gasleiding is gelegen richting het Kalkwijksterdiep. Door de hoge ligging van een hoofdtransportleiding van de Gasunie halverwege de kavel, vormt deze gasleiding al jaren een drempel in het afvoersysteem, met als gevolg een belemmering van de afwatering van de oostelijke percelen.</p> <p>Het peilbesluit gaat in de vaststelling van de verwachte bodemdaling uit van referentiejaar 2025. Dit is geen goede reflectie van de werkelijkheid. Er is al vele jaren bodemdaling als gevolg van zoutwinning door de Nedmag. De hiervoor genoemde drempel in de afwatering is al erger dan bij aanvang van de zoutwinning, en de oostelijke percelen ondervinden al overlast. Wij zouden graag zien dat het referentiejaar in het peilbesluit wordt bijgesteld naar het aanvangsjaar van de herinrichting Oude Veenkoloniën.</p> <p>Als het peilbesluit wordt gehandhaafd en het waterpeil wordt verlaagd, zullen de percelen ten oosten van de gasleiding als gevolg van opstuwning van het water nog natter worden. Dit omvat naast de eigen percelen ook veel kavels van particuliere eigenaren. Handhaving van het peilbesluit ondermijnt hiermee de zorgplicht die het Waterschap richting alle eigenaren van de oostelijke percelen heeft.</p> <p>Wij verzoeken het Waterschap het voorliggende peilbesluit af te keuren.</p>	<p>1) Zie reactie zienswijze A.</p>

Indiener	Samenvatting zienswijze	Reactie
C.	<p>1) In het voorliggende ontwerp-peilbesluit ontbreekt de relatie met het Waterbeheerprogramma 2022-2027. Met name ontbreekt de relatie met de tekst op pagina 134 'Zoutwinning'.</p>	<p>1) In de toelichting van het peilbesluit wordt op pagina 12 ingegaan op het Waterbeheerprogramma 2022-2027. Hierbij is ingegaan op wat in het Waterbeheerprogramma staat over peilbesluiten en waterpeilen. Voor de volledigheid is de tekst op pagina 134 van het Waterbeheerprogramma toegevoegd in de toelichting van het peilbesluit. Dit heeft niet geleid tot inhoudelijke aanpassingen van het peilbesluit.</p>
	<p>2) Het ontwerp-peilbesluit kent geen begindatum en geen einddatum en ook geen tussentijdse evaluatiemomenten.</p> <p>a) Waarom is daar niet voor gekozen?</p> <p>b) Welke rol is aan het Waterbeheerprogramma toegekend bij het opstellen van het ontwerp-peilbesluit?</p> <p>c) Waarom is de grens van 80 cm in het Waterbeheerprogramma niet in het ontwerp-peilbesluit opgenomen als ijkmoment?</p>	<p>2)</p> <p>a) Het peilbesluit betreft een geïndexeerd peilbesluit waarin de peilen worden aangepast aan de hand van de gemeten bodemdaling. Per peilgebied is aangegeven wanneer een peilbijstelling verwacht wordt inclusief begin- en eindjaartal. Elke 2 jaar wordt de actuele bodemdaling gemeten en geëvalueerd.</p> <p>b) In het Waterbeheerprogramma staat aangegeven dat voor alle peilgebieden een peilbesluit wordt vastgesteld waarbij, op basis van de toegekende functies en de kaders die door de provincie zijn vastgesteld, de gewenste peilen worden vastgelegd.</p> <p>c) Het daadwerkelijk aanpassen van de peilen gebeurt op basis van de gemeten bodemdaling. Elke 2 jaar wordt de bodemdaling gemeten en elke 2 jaar is hiermee een ijkmoment.</p>
	<p>3) Op pag. 8 staat "in een geïndexeerd peilbesluit wordt de bodemdaling gevolgd door de peilen in de loop van de tijd aan te passen."</p> <p>a) Gezien het onvoorspelbare verloop van de bodemdaling door de Nedmag activiteiten getuigt de tekst "in de loop van de tijd" dat het Waterschap zich niet bewust lijkt te zijn dat het te maken heeft met een onberekenbare en niet te hanteren situatie naar de toekomst toe.</p> <p>b) Ik ben van mening dat zeker in 2027 en daarna 1 x per 5 jaar het Waterschap een nauwkeurige stand van zaken openbaar dient te maken.</p> <p>c) Als inwoner van peilgebied GPG-H-31010 maak ik mij grote zorgen over de woonbaarheid van dit gebied.</p>	<p>3)</p> <p>a) Het peilbesluit gaat uit van het Winningsplan Nedmag 2018 en de prognose van een maximale daling van 95 cm in het centrum in 2045. Mocht deze 95 cm eerder bereikt worden dan stopt de zoutwinning volgens de verleende vergunning.</p> <p>Uit metingen tot nu toe blijkt dat de gemeten actuele bodemdaling overeenkomt met de verwachte bodemdaling om de gewenste maatregelen en toekomstige peilaanpassingen vast te kunnen stellen.</p> <p>b) Aan de hand van gemeten actuele bodemdaling passen wij de peilen aan. De gemeten actuele bodemdaling en gehanteerde peilen zijn openbaar beschikbaar.</p> <p>c) Door het mee laten dalen van de peilen met de bodemdaling verslechtert de huishoudkundige situatie niet en blijft het gebied afgestemd op de huidige functies, waaronder wonen.</p>
	<p>4) Pag. 15 (3.5 Functies en grondgebruik) Mijn woning valt binnen de functie landbouw zoals die is toegekend in het provinciaal omgevingsplan (POP). In het POP staat geschreven dat de</p>	<p>4) Voor zowel bebouwing als landbouw is de drooglegging getoetst aan de normen. Per peilgebied is ook gekeken naar de functies. Voor GPG-H-31010 is dit landbouw en bebouwing.</p>

	<p>gebieden met de functie landbouw voornamelijk in gebruik zijn als bouwland. Ik wil vermelden dat een groot deel ook uit dichte bebouwing bestaat, zoals in Borgercompagnie.</p>	
	<p>5) Pag. 16 (3.8 Waterkwaliteit)</p> <p>a) Hoe denk het Waterschap in 2027 te kunnen voldoen aan de eisen zoals gesteld in de Kader Richtlijn Water?</p> <p>b) Waarom heeft het Waterschap niet de consequenties genoemd in het ontwerp-peilbesluit van de te nemen maatregelen voor het kunnen voldoen aan de Kader Richtlijn Water?</p>	<p>5)</p> <p>a) Zie hiervoor hoofdstuk 7 van het Waterbeheerprogramma 2022-2027.</p> <p>b) In het peilbesluit dalen de waterpeilen mee met de bodemdaling. Uitgangspunt van het peilbesluit is dat de situatie niet verandert. Bij het uitvoeren van de benodigde maatregelen (zie maatregelenplan) wordt rekening gehouden met de KRW. Gemalen worden bijvoorbeeld visvriendelijk uitgevoerd. Ook biedt het verbreden van watergangen voor extra berging de mogelijkheid om meer extensief onderhoud uit te voeren. Dit is gunstig voor de ecologische kwaliteit van de watergangen.</p>
	<p>6) Pag. 17 (3.9 Bodemdaling door zoutwinning) “Wetenschappelijke prognoses en metingen hebben uitgewezen dat de bodemdaling komvormig, geleidelijk en voorspelbaar is”.</p> <p>a) Waarom heeft het Waterschap deze tekst opgenomen?</p> <p>b) Wat zijn de ervaringen met eigen onafhankelijk onderzoek van het Waterschap?</p> <p>c) Heeft het Waterschap dit zelf ook geconstateerd of wordt van het Waterschap verlangd dat het Nedmag en anderen kritiekloos volgt. De bodemdaling is helemaal niet voorspelbaar omdat Nedmag niet aan kan geven wanneer het cluster leeg zal zijn.</p> <p>d) In de tweede alinea die begint met “Door de komvormige bodemdaling daalt de bodem binnen een peilgebied niet overal gelijkmatig” zou in een extra bijlage aangegeven moeten worden om welke peilgebieden het hier gaat. De tekst “Afhankelijk van de ligging en vorm van het peilgebied kan dit verschillend uitpakken” blijft te vaag en daarmee onduidelijk wat men als inwoner van het gebied staat te wachten. Om transparant te zijn naar de inwoners van dit gebied dient veel duidelijker de naam van de peilgebieden genoemd te worden waar deze verschillend kunnen uitpakken zodat inwoners weten wat er met het peilgebied waar men in woont gaat gebeuren en of dat opgesplitst gaat worden of niet en wat de gevolgen voor bijvoorbeeld de bestaande</p>	<p>6)</p> <p>a) Deze paragraaf gaat over de zoutwinning door Nedmag. De tekst omschrijft het soort bodemdaling dat bij de zoutwinning optreedt. Het stelt ons in staat om een dergelijke bodemdaling met geïndexeerde peilen te volgen, zodat de waterhuishouding in het gebied niet verslechtert.</p> <p>b) Uit metingen blijkt dat de gemeten actuele bodemdaling overeenkomt met de verwachte bodemdaling.</p> <p>c) Zie reactie 6b</p> <p>d) Per peilgebied is de minimale, maximale en gemiddelde daling aangegeven. Wat met de tekst “Afhankelijk van de ligging en vorm van het peilgebied kan dit verschillend uitpakken” wordt bedoeld is in de tekst hierna te lezen: “In een aantal peilgebieden kan de bodemdaling eenvoudig worden gevolgd met een peilverlaging. In een aantal andere peilgebieden is de daling aan de ene kant van het peilgebied veel meer dan aan de andere kant. Deze peilgebieden worden opgesplitst”. De peilgebieden die worden opgesplitst staan aangegeven in kaart 25. Door het opsplitsen kan de ongelijkmatige bodemdaling worden gecompenseerd zodat de drooglegging niet verandert.</p>

	<p>bebouwing kunnen zijn.</p> <p>e) In de laatste alinea wordt de gemeten bodemdaling van 1993 – 2022 gegeven. Dat is niet correct. Over de periode 1977- 1993 dient nog 4 cm bodemdaling bijgeteld te worden (zie Winningsplan Nedmag 2018 pag.40). Alle tekst en kaarten van het ontwerp-peilbesluit dienen aangepast te worden op deze 4 cm bodemdaling uit de periode 1977-1993.</p>	<p>e) Het klopt dat er vóór 1993 nog een bodemdaling van circa 4 cm heeft plaatsgevonden door bodemdaling door zoutwinning. In 1993 zijn tijdens de herinrichting de peilen en de waterhuishouding aangepast en is hiermee gecompenseerd voor deze bodemdaling. Voor de volledigheid is op kaart 23 (Gemeten bodemdaling) toegevoegd dat de bodemdaling voor 1993 circa 4 cm was. Ook is dit toegevoegd in paragraaf 3.9 van de toelichting en per peilgebied in paragraaf 5.1. Dit heeft niet geleid tot inhoudelijke aanpassingen van het peilbesluit.</p>
	<p>7) Pag. 19. (4.1 Werkwijze) Uit de toelichting peilbesluit op deze pagina wordt als bron rapport genoemd: “Gevolgen van de bodemdaling door zoutwinning voor de waterhuishouding, Fase 2: Detailuitwerking maatregelen en effecten” (Royal Haskoning DHV, 2021).</p> <p>In de derde alinea van 4.1 schrijft het Waterschap “Voor dit peilbesluit heeft het waterschap bovenstaande rapporten gecontroleerd en waar nodig de voorgestelde maatregelen, peilwijzigingen en peilgebiedsgrenzen aangepast”.</p> <p>a) Waarom wordt in het ontwerp-peilbesluit, in een bijlage, niet vermeld om welke aanpassingen uit boven aangehaald rapport het hier gaat? In welke situaties is het rapport leidend en in welke situaties niet en om welke aanpassingen gaat het precies? Welke gevolgen hebben alle wijzigingen en aanpassingen die in samenspraak tot stand zijn gekomen voor de originele tekst van dit rapport? Hoe dient naar de toekomst toe dit rapport uit 2021 gelezen te worden?</p> <p>b) Alinea 5 begint met “Het uitgangspunt is dat de situatie in de toekomst niet mag verslechteren ten opzichte van de huidige situatie”. Waar ligt voor het Waterschap de grens waarbij dit uitgangspunt losgelaten moet worden? Welke criteria worden daarvoor gehanteerd? Welke communicatiemiddelen worden daarvoor ingezet? Wie bepaalt of wie bepalen wanneer dat moment is aangebroken. Wie is/zijn eindverantwoordelijk voor het terug moeten komen op het niet</p>	<p>7)</p> <p>a) Het rapport door Royal Haskoning DHV is een verkennend rapport. Het peilbesluit en het bijbehorende maatregelenplan zijn leidend. Op kaart 25 van het ontwerp-peilbesluit zijn de maatregelen terug te vinden. Het verkennende rapport van Royal Haskoning DHV is door het waterschap gedetailleerd. Wijzigingen ten opzichte van het rapport zijn onder andere kleine peilgrenswijzigingen vanwege kavelsloten. Ook is bij de plaatsing van een kunstwerk rekening gehouden met bereikbaarheid en onderhoud. Verder hebben we het aantal gemalen zoveel mogelijk willen beperken, zonder in te boeten op aan- en afvoer. Dit door slim gebruik te maken van aan- en afvoermogelijkheden van andere aangrenzende peilgebieden. En door kunstwerken te combineren, waar mogelijk. Kortom, het rapport van Royal Haskoning DHV is een aanzet en verkennend onderzoek geweest naar de gevolgen voor de waterhuishouding. Dit is verder uitgewerkt in dit peilbesluit en het bijbehorende maatregelenplan.</p> <p>b) Het uitgangspunt dat de situatie niet mag verslechteren wordt niet losgelaten. De criteria zijn beschreven in paragraaf 4.7. Met de voorgestelde peilen en maatregelen kan een bodemdaling van 95 cm (diepste punt) in 2045 worden gecompenseerd. Wanneer de maximale bodemdaling in het diepste punt eerder wordt bereikt dan zal de zoutwinning stoppen, zie reactie 3a. Nieuws rondom dit onderwerp wordt via onze gebruikelijke communicatiekanalen gedeeld. Het ministerie van Economische zaken is vergunningverlener met Staatstoezicht op de</p>

	<p>kunnen handhaven van de huidige situatie?</p> <p>c) De antwoorden op al deze vragen dienen in dit ontwerp-peilbesluit opgenomen te worden.</p>	<p>Mijnen (SodM) als onafhankelijke toezichthouder.</p> <p>c) De vragen met reacties worden standaard opgenomen in de reactienota die onderdeel uitmaakt van het bestuursvoorstel van het peilbesluit.</p>
	<p>8) Pag. 19/20 (4.2 Gehanteerde droogleggingsnormen landbouw) Hoe kan deze "Nota Normdoelstellingen Water uit 2002" relevant zijn voor het gebied ten westen van Veendam met inmiddels 66 cm ongelijkmatige bodemdaling? Welke specifieke omstandigheden in het gebied hebben geleid tot de afwijking van de normwaarden? Deze dienen benoemd te worden. Welke gevolgen hebben deze droogleggingsnormen voor de bebouwing in het peilgebied van de landbouw?</p>	<p>8) In de Normdoelstelling Water uit 2002 is aangegeven welke droogleggingsnormen voor de verschillende functie gelden en hoe deze worden toegepast. Zie ook 'Leidraad voor het opstellen en beoordelen van peilbesluiten in Groningen en Drenthe'. In paragraaf 4.7 is beschreven welke criteria worden gehanteerd. Hier wordt niet vanaf geweken voor dit gebied. Hier gelden dezelfde droogleggingsnormen. Bij het bepalen van de gewenste peilen wordt zowel rekening gehouden met de landbouw als de bebouwing.</p>
	<p>9) 4.3 Maximaal toelaatbare toename ontwateringsdiepte ter plaatse van gebouwen.</p> <p>a) Waarom wordt de studie van de Commissie Bodemdaling door Aardgaswinning uit 1987, betreffende ongelijkmatige zakkings in verband met aardgaswinning in de provincie Groningen gehanteerd voor de berekeningen van de ontwateringsdiepten in het gebied van het ontwerp-peilbesluit als op pagina 17 het Waterschap van mening is dat de bodemdaling komvormig, geleidelijk en voorspelbaar is? Hoe kan de veilige ontwateringsdiepte voor de bebouwing gehanteerd worden als de ontwateringsdiepte voor de landbouw leidend is?</p> <p>b) Hoe worden de bewoners van de huizen in het peilgebied goed geïnformeerd over de te nemen maatregelen om het droog te houden, wie gaat die maatregelen betalen? Bij welk loket kan ik als inwoner terecht voor mijn schade? Bij het IMG? Bij de CM? Bij het Waterschap Hunze en Aa's? Bij Nedmag? Bij de gemeente Veendam? Bij het ministerie KGG? Bij de provincie Groningen? Bij mijn rechtsbijstandsverzekering? In dit ontwerp-peilbesluit is daar ten onrechte geen woord aan gewijd en het voorzorgsprincipe wordt in dit ontwerp-peilbesluit daarmee met voeten getreden.</p>	<p>9)</p> <p>a) De studie van de Commissie Bodemdaling betreft mogelijke ongelijkmatige zakking door verandering van het waterpeil. Hierbij maakt de reden voor peilaanpassing niet uit. In paragraaf 4.7 is beschreven welke criteria worden gehanteerd. Bij het bepalen van de gewenste peilen wordt rekening gehouden met zowel landbouw als bebouwing. Voor bebouwing wordt een algemene droogleggingsnorm gehanteerd van 1,20 meter beneden maaiveld. Dit is de afstand tussen maaiveld en oppervlaktewaterpeil. Daarnaast is de toename in ontwateringsdiepte getoetst aan de ontwateringsnormen. Dit is de afstand tussen maaiveld en het grondwaterpeil. Zoals eerder aangegeven, laten we de peilen meedalen met de bodemdaling, zodat de waterhuishouding in het gebied niet verslechtert en afgestemd blijft op de functies in het gebied, waaronder wonen.</p> <p>b) Dit peilbesluit, in combinatie met het maatregelenplan, heeft tot doel ervoor te zorgen dat de waterhuishouding niet verslechtert ten gevolge van bodemdaling door zoutwinning. Communicatie over dit peilbesluit, het maatregelenplan en de uit te voeren maatregelen vindt plaats via onder meer de webpagina over dit project op de website van Hunze en Aa's. Ook houden wij inwoners, bedrijven en stakeholders per mail op de hoogte van de voortgang, indien zij ons hiervoor hun mailadres hebben verstrekt. De procedure omtrent schade staat beschreven in hoofdstuk 6 van het peilbesluit.</p>
	<p>10) Pag. 23 (4.6 Beoordelingscriteria) Grondwater Bij de calamiteit van Nedmag op 20 april 2018 zijn door een scheur in het zoutdak miljoenen liters pekels en miljoenen liters diesel naar boven gelegen lagen in de ondergrond weggestroomd zonder dat Nedmag weet waarnaartoe en wanneer de diesel het grondwater zal bereiken. Waarom wordt er in het ontwerp-peilbesluit met geen woord gerept over deze</p>	<p>10) Deze calamiteit heeft geen relatie met het peilbesluit. Het peilbesluit gaat over de in te stellen oppervlaktewaterpeilen.</p>

	<p>dreigende milieuramp die aanstaande is?</p> <p>11) Pag. 24 Overige functies. De droogleggingsberekeningen worden uitgevoerd voor de gronden met de functie landbouw. Gronden met de functie natuur of bebouwing worden niet meegenomen in de droogleggingsberekening. De uitkomsten van de berekening worden wel getoetst op de ontwateringsnormen die van toepassing zijn op woningen en wegen. Hoe kan ik met mijn woning die deel uitmaakt van de functie landbouw hier nog iets van begrijpen? Waarom worden de bewoners van het gebied niet beter geïnformeerd over de gevolgen van dit peilbesluit en welke gevolgen dat zijn?</p>	<p>11) Het waterschap stemt de oppervlaktewater-peilen af op de functie van het gebied. In stedelijk gebied wordt gestreefd naar een drooglegging van 1,20 meter. Ontwatering is de afstand tussen het grondwaterpeil en maaiveld. De effecten van peilaanpassingen op de ontwateringsdiepte zijn onderzocht en getoetst aan de ontwateringsnormen. Met de voorgestelde peilen en maatregelen kan een bodemdaling van 95 cm in 2045 worden gecompenseerd, zodat de waterhuishouding in het gebied niet verslechtert. Het waterschap heeft op 14 februari een informatiebijeenkomst georganiseerd die is aangekondigd in huis-aan-huis bladen. Op deze bijeenkomst kon men een emailadres achterlaten voor een digitale nieuwsbrief. Daarnaast is een projectpagina ingericht op de website van het waterschap. Los daarvan kunt u natuurlijk altijd terecht bij het waterschap voor eventuele vragen.</p>
	<p>12) Inundatieknelpunten Waarom worden de inundatieknelpunten in dit peilgebied niet genoemd in dit ontwerppeilbesluit? Waarom zijn die berekeningen niet toegevoegd? Wat zijn de verwachtingen in de tijd dat inundatieknelpunten een rol gaan spelen in dit gebied? Hoe kijkt het Waterschap aan tegen het aanwijzen van een inundatieknelpunt in het peilgebied en wat zullen de gevolgen kunnen zijn?</p>	<p>12) Het peilbesluit gaat over de streefpeilen. De afmetingen van de watergangen bepalen of er bij extreme regen inundatie optreedt. De afmetingen van de watergangen worden in dit gebied met dezelfde criteria berekend als in de rest van het waterschapsgebied. Extra ruimte voor water is onderdeel van het maatregelenplan.</p>
	<p>13) 4.7 Samenvatting uitgangspunten Waarom is in dit ontwerp-peilbesluit uitgegaan van theoretisch gewenste peilen? Waarom worden die gehanteerd in de samenvatting van de uitgangspunten? Op welk moment wordt de theorie getoetst aan de werkelijkheid? Waarom niet bij voorbaat uitgaan van de werkelijkheid?</p>	<p>13) Er wordt gesproken over theoretisch gewenste peilen omdat de peilen gebaseerd zijn op de verwachte uiteindelijke bodemdaling van 95 cm in het diepste punt. Elke 2 jaar wordt de bodemdaling gemeten en worden de gewenste peilen bepaald en ingesteld per peilgebied conform de actuele bodemdaling.</p>
	<p>14) Pag. 25 (5.1 Resultaten per peilgebied) Wat is de waarde van het aangeven van de peilen in 2045? Hoe past deze datum in het voorliggende ontwerp-peilbesluit waarin ik geen begindatum en geen einddatum heb kunnen ontdekken. Het peilbesluit dient een begindatum te krijgen en een einddatum. Zie mijn eerdere opmerkingen daarover in de tekst op pag. 1.</p>	<p>14) Een peilbesluit is geldig vanaf het moment dat het akkoord is bevonden door het Algemeen Bestuur en is in principe oneindig geldig tot een nieuw peilbesluit wordt vastgesteld. Dit is een geïndexeerd peilbesluit. Dat betekent dat de waterpeilen de actuele bodemdaling zal volgen en daarop zal worden aangepast. Wanneer dit op basis van de verwachte bodemdaling dient te gebeuren en welk peil dit is, is per peilgebied aangegeven in hoofdstuk 5 van het peilbesluit. Zie ook reactie 2a en 2c.</p>
	<p>15) Pag. 74 (5.1.26 Peilgebied GPG-H-31010 Weijer) a) Gemeten bodemdaling door zoutwinning 1993-2022. Ook hier ontbreekt de periode 1977-1993 waarbij nog 4 cm bodemdaling toegevoegd dient te worden. b) Wat is voor mij het belang van "Gemiddeld" van de gemeten bodemdaling? Waarom is deze middeling toegevoegd aan zowel de gemeten bodemdaling als aan de prognose? c) Ook bij de prognose ontbreken de jaren 1977-1993 met 4 cm bodemdaling. In het hele ontwerp-peilbesluit dient de 4 cm bodemdaling</p>	<p>15) a) Zie reactie 6e b) Het uitgangspunt van dit peilbesluit is dat de situatie niet mag verslechteren binnen een peilgebied. Er wordt daarom uitgegaan van gemiddelde daling per peilgebied. Op basis hiervan wordt het peil bijgesteld. Wanneer de scheefstand te groot wordt, zijn peilgebieden opgeknipt. c) In de berekeningen is gebruikt gemaakt van het meest actuele hoogtebestand Nederland (AHN4). Deze metingen zijn het vertrekpunt voor de berekeningen</p>

	<p>over de periode 1977-1993 meegenomen te worden in alle berekeningen. Een motivering waarom dat niet is gebeurd ontbreekt in het ontwerp-peilbesluit.</p>	<p>geweest. Alle (historische) bodemdaling zit dus al in de metingen en daarmee in de berekeningen. Zie ook reactie 6e.</p>
<p>Aanvulling op zienswijze buiten de termijn</p>		
	<p>16) Waar in het Ontwerp-Peilbesluit (mijn woning ligt in het peilvak GPG-H-31010) lees ik hoe het Waterschap de openbare belangen en de particuliere belangen gewogen heeft en welke criteria bij die weging van belang zijn geweest om opgenomen te worden in het Ontwerp-Peilbesluit. Ik mis die weging van belangen. Hoe is die weging tot stand gekomen en waarom is alleen een eenzijdige benadering opgenomen in het Ontwerp-Peilbesluit?</p>	<p>16) Zie hoofdstuk 4 en paragraaf 5.1.26 van het peilbesluit.</p>
	<p>17) Mijn zorgen betreffen mijn eigen woonsituatie. Onze woning is uit 1903. Net als de meeste woningen uit die tijd is ook onze woning door een deskundige aannemer verbouwd volgens de op dat moment heersende bouwbesluiten en afgegeven vergunningen. Wij bewonen de woning vanaf 1966.</p> <p>Begin jaren zeventig start Shell/Billiton met het boren naar magnesiumzout. De boorlocatie WHC-1 ligt op 200 meter vanuit onze voorgevel, WHC-2 op een afstand van 750 meter vanuit de achtertuin. In 2002 worden omwonenden op de hoogte gebracht van het feit dat vanaf 1993 een andere wijze van winnen gehanteerd wordt, de squeeze methode, en dat die methode kan leiden tot bodemdaling. Al met al wordt er dan al 30 jaar magnesiumzout gewonnen, waarbij al 10 jaar volgens de nieuwe methode. Pas in 2003 worden bewoners van het Nedmag bodemdalingsgebied door het Waterschap uitgenodigd voor een voorlichtingsavond betreffende "Onderzoek naar waterhuishoudkundige maatregelen n.a.v. bodemdaling Nedmag" Er wordt dan al 10 jaar versneld gewonnen volgens de squeeze methode. Pas in 2009 worden de eerste waterhuishoudkundige aanpassingen voltooid. De schade aan onze woning is dan al jaren zichtbaar en gemeld bij de mijnbouwer maar wordt door de Nedmag niet erkend.</p> <p>a) Met het verstrijken van de jaren, de steeds diepere bodemdaling en de daaruit volgende niet door mij aangebrachte negatieve veranderingen aan mijn woning mag ik als inwoner van dit gebied verwachten dat deze zorgen over de toekomst van mijn woongenot uitdrukkelijk meegenomen hadden moeten worden in het Ontwerp-Peilbesluit. Waar in het Ontwerp-Peilbesluit kan ik dat lezen?</p> <p>b) Bij het herlezen van het Ontwerp-Peilbesluit vond ik ook minimale aandacht voor het veranderende klimaat in de tekst terug. Waarom heeft</p>	<p>17)</p> <p>a) We begrijpen uw bezorgdheid die de bodemdaling door zoutwinning met zich mee brengt. Het peilbesluit gaat over de in te stellen oppervlaktewaterpeilen. Als waterschap zijn wij verantwoordelijk voor het waterbeheer. Vanuit deze verantwoordelijkheid is een nieuwe peilbesluit nu aan de orde. Als waterbeheerder gaan wij niet over de vraag of zoutwinning al of niet wenselijk is. Dit is voor ons een gegeven, want het ministerie van Economische Zaken en Klimaat heeft hiervoor een winningsvergunning afgegeven aan Nedmag.</p> <p>b) Het peilbesluit gaat over de in te stellen oppervlaktewaterpeilen. In het maatregelenplan wordt hier rekening mee gehouden door het creëren van meer</p>

	<p>u in dit Ontwerp-Peilbesluit de veranderende klimatologische omstandigheden niet nader uitgewerkt?</p> <p>c) Welke specifieke gevolgen voor het landschap en de bebouwing kan het aanpassen van de peilgebieden met zich meebrengen bij de steeds dieper wordende bodemdaling en de veranderende klimatologische omstandigheden? Waarom wordt daarop niet uitdrukkelijk ingegaan in het Ontwerp-Peilbesluit?</p> <p>d) Hoe neemt u de inwoners in dit gebied mee om te zorgen dat niet zij opgezadeld worden met de problemen die Nedmag veroorzaakt maar daar niet van beschuldigd wil worden?</p> <p>e) Welke rol neemt het Waterschap op zich waar het de zorgplicht betreft naar de inwoners van dit gebied?</p> <p>f) Op welke gronden heeft u de door mij genoemde zorgen niet opgenomen in het Ontwerp-Peilbesluit?</p>	<p>berging in het watersysteem.</p> <p>c) Uitgangspunt van het peilbesluit is dat de waterhuishoudkundige situatie niet verandert. In het peilbesluit dalen de waterpeilen mee met de bodemdaling. Om dit zo zorgvuldig mogelijk te doen worden een aantal peilgebieden opgeknipt. Zie reactie 17b.</p> <p>d) Geen relatie met het te nemen peilbesluit. Zie hoofdstuk 6 van het peilbesluit dat ingaat op schade en compensatie.</p> <p>e) In een peilbesluit moeten de verschillende relevante waterhuishoudkundige belangen zo goed mogelijk worden afgewogen. De uitkomsten van de verrichte onderzoeken geven hierbij voldoende inzicht voor het nemen van het peilbesluit. Mede op grond van deze onderzoeken hebben wij een zorgvuldige belangenafweging gemaakt. Door het nemen van dit peilbesluit en vroegtijdig maatregelen te treffen zorgen we ervoor dat de peilen zijn afgestemd op de ruimtelijke functies in het gebied.</p> <p>f) Het peilbesluit gaat over de in te stellen oppervlaktewaterpeilen, met als doel dat de waterhuishouding in het gebied niet verslechtert.</p>
<p>18)</p>	<p>a) Waarom wordt er geen geldigheidsperiode genoemd met een begin- en einddatum voor het peilbesluit? Waar in de tijd wordt het peilbesluit geëvalueerd?</p> <p>b) Welke andere criteria dan tijd kunnen ook een rol kunnen spelen voor een evaluatie?</p> <p>c) Welke andere inhoudelijke onderwerpen kunt u zelf nog bedenken voor het inlassen van zo'n evaluatie?</p> <p>d) Waarom zijn die niet in het Ontwerp-Peilbesluit opgenomen?</p>	<p>18)</p> <p>a) Zie reactie 2a.</p> <p>b) De beoordelingscriteria zijn terug te vinden in paragraaf 4.6 van het peilbesluit.</p> <p>c) Zie reactie 2a.</p> <p>d) n.v.t.</p>

Indiener	Samenvatting zienswijze	Reactie
D.	<p>1) In uw publicatie 'Voornemen om het peilbesluit Veendam vast te stellen staat geschreven: Door de peilen aan te passen aan de bodemdaling verandert de waterhuishoudkundige situatie niet. Dit is niet waar! Percelen verzakken ongelijk en kwel op de percelen neemt toe door onderbemaling. Daar komt nog bij, dat de risico's op schade door wateroverlast toenemen wanneer een gerealiseerde pomp, die de peilvakken moet onderbemalen, stagneert.</p> <p>2) In het voorliggende ontwerp-peilbesluit ontbreekt de relatie met het Waterbeheerprogramma 2022-2027. Pa. 134 'Zoutwinning'.</p> <p>3)</p> <p>a) Op pagina 11 staat: Peilbesluiten zijn onder de Omgevingswet niet langer aan de provinciale goedkeuring onderworpen. Welke instantie/orgaan is dan bevoegd goedkeuring te geven voor dit peilbesluit?</p> <p>b) Op dezelfde pagina wordt geschreven in de omgevingsverordening provincie Groningen: In deze omgevingsverordening is tevens aangegeven, voor welke gebieden verplicht een peilbesluit opgesteld moet worden, wat de inhoud van het peilbesluit moet zijn en welke procedure dient te worden doorlopen om het peilbesluit vast te stellen. Het peilbesluit Veendam is een verplicht peilbesluit.</p> <p>Ik snap het even niet: Hoeft de Provincie op dit besluit dan geen goedkeuring te geven?</p>	<p>1) Uitgangspunt van het peilbesluit is dat de drooglegging niet mag verslechteren ten opzichte van de huidige situatie. Dit doen we door de peilen de bodemdaling te laten volgen (gemiddelde daling peilgebied). Dit betekent in sommige gevallen dat peilgebieden opgeknipt worden en dat hiervoor kunstwerken zoals een gemaal gebouwd moet worden. Ook wordt circa 1,25 ha extra berging in het watersysteem gerealiseerd in nieuwe peilgebieden die daardoor onvoldoende ruimte voor waterberging hebben.</p> <p>Wij voeren onderhoud uit aan onze gemalen. Echter kan storing optreden. Het waterschap zal vanzelfsprekend storingen willen voorkomen en deze zo snel mogelijk oplossen.</p> <p>2) Zie zienswijze C reactie 1.</p> <p>3)</p> <p>a) Het Algemeen Bestuur van het waterschap.</p> <p>b) De provincie Groningen hoeft inderdaad geen goedkeuring te verlenen. Het peilbesluit is opgesteld aan de hand van "<i>Leidraad voor het opstellen en beoordelen van peilbesluiten in Groningen en Drenthe</i>". Het algemeen bestuur van het waterschap neemt in deze een besluit.</p>
	<p>4) Op pagina 15 wordt geschreven: grondwater, kwel en infiltratie. Hierbij worden mooie kaarten getoond en geschreven; grondwatermodel Noord-Nederland, MIPWA. De GHG is de grondwaterstand die in het voor- en najaar verwacht mag worden. De GLG is representatief voor de droge zomerse perioden.</p> <p>Dit zijn aannames wanneer er wordt geschreven 'verwacht mag worden'. Bij navraag bij Nedmag BV zijn er alleen maar gegevens van grondwaterstanden bij de bebouwing en buiten de peilvakken waar de</p>	<p>4) MIPWA is een grondwatermodel. Dit zijn geen gemeten grondwaterstanden.</p> <p>In het bodemdalingsgebied door zoutwinning vindt monitoring plaats via een grondwatermeetnet. Er zijn peilbuizen geplaatst in Borgercompagnie, Tripscompagnie, Muntendam en Veendam. Het inmeten, registratie en de rapportage van het grondwatermeetnet wordt uitgevoerd door een derde onafhankelijke partij (Wiertsema & partners).</p>

	landerijen zicht bevinden. Dit zegt helemaal niets over de grondwaterstanden in het veld. Ik ben in het bezit van een rapport uit 2004 waarin de grondwaterstanden bij mijn landerijen al kritisch bevonden worden en er meer monitoring dient plaats te vinden. Nooit iets mee gedaan.	
	5) Op pagina 15 wordt bij Waterhuishouding summier omschreven dat het besluit van 2025 tot 2045 loopt. Dit is een veel te lange periode in dergelijk bodemdalingengebied met vele onzekerheden! Mede gezien het vorige besluit dat voor 9 jaar was vastgesteld en hier over de 9 jaren 20 cm peilverlaging was. Dit zo concluderende getuigt mij wederom dat de situatie onhoudbaar is en het eind in zicht is!! In het oude peilbesluit betekent dat er ruim 2 cm peilverlaging per jaar plaats vindt. Dit zou betekenen dat in een nieuw besluit binnen 7 jaar al weer geëvalueerd en aangepast moet worden. Waarom is de grens van 80 cm in het Waterbeheerprogramma niet in het ontwerp-peilbesluit opgenomen als ijkmoment?	5) Zie zienswijze C reactie 2a en 2c.
	6) Op pagina 8 in een geïndexeerd peilbesluit wordt de bodemdaling gevolgd door de peilen in de loop van de tijd aan te passen. Met feit dat de bodemdaling over de 1 meter gaat en in het Waterbeheerprogramma wordt geschreven dat 80 cm bodemdaling al onverantwoord is, getuigt mij niet dat het Waterschap beseft dat de situatie onbeheersbaar is. Met liggende peilverlaging van 15 cm in mijn peilvak zal ik binnen 7 jaar nog verder vervatten en zal ik steeds meer overlast en schade ondervinden.	6) Met de voorgestelde peilen en maatregelen kan een bodemdaling tot 95 cm in het diepste punt worden gecompenseerd. In het peilbesluit is op basis van de verwachte bodemdaling aangegeven in welk jaar de peilen worden verlaagd. Het daadwerkelijk aanpassen van de peilen gebeurt op basis van de gemeten actuele bodemdaling.
	7) Pagina 17, 3.9 Bodemdaling door zoutwinning; in de laatste alinea wordt alleen de gemeten bodemdaling van 1993-2022 gegeven. Dit is onjuist. Er dient nog eens 4 cm van 1977-1993 te worden bij gerekend.	7) Zie zienswijze C reactie 6e.
	8) Pagina 19 4.1 Werkwijze; uit de toelichting peilbesluit op deze pagina wordt als bronrapport genoemd: (Royal Haskoning DHV, 2021). Hoe is het mogelijk dat het waterschap Hunze en Aa's een rapport gebruikt van een veroorzaker van bodemdaling en betaald door Nedmag BV?? Bij de Raad van State zijn wij namelijk in het gelijk gesteld op het punt gevolgen van de bodemdaling voor de waterhuishouding.	8) Er is een ambtelijke werkgroep bodemdaling die de uitvoering van de waterhuishoudkundige maatregelen coördineert. In deze werkgroep hebben de betrokken gemeenten zitting, het waterschap Hunze en Aa's, het Staatstoezicht op de Mijnen en Nedmag. De provincie Groningen is voorzitter. Gezamenlijk wordt hierin de onderzoeksvraag bepaald en de uitkomsten beoordeeld. Nedmag veroorzaakt de bodemdaling en betaalt daarom deze onderzoeken. Zie ook zienswijze C reactie 7a.
	9) Hierin wordt zelfs u als waterschap Hunze en Aa's genoemd en u als Waterschap 80 cm bodemdaling moet worden beschouwd als absolute maximum en leiden de activiteiten uit het winningsplan van Nedmag BV tot een zodanige toename aan peilgebieden en kunstwerken dat van een redelijk verantwoord watersysteem binnen de bodemdalingcontouren geen sprake meer kan zijn.	9) Zie reactie 6.
	10) a) Ook kunnen de doelstellingen uit de Kaderrichtlijn Water in gevaar komen en de gevolgen door bodemdaling voor de flora en fauna niet	10) a) Zie zienswijze C reactie 5b.

	<p>worden gegarandeerd.</p> <p>b) Het huidige landbouwgebruik van de gronden is eveneens in geding bij het overschrijden van de genoemde 80 cm.</p>	<p>b) Zie reactie 1</p>
	<p>11) Zelfs de overeenkomst tussen waterschap Hunze en Aa's over de noodzakelijke waterhuishoudkundige maatregelen leidt volgens de Raad van State niet tot een ander oordeel dat een grotere bodemdaling dan 80 cm binnen de bodemdalingscontouren geen sprake meer kan zijn van een redelijk verantwoord watersysteem (het betoog slaagt).</p>	<p>11) Geen relatie met het peilbesluit. Het peilbesluit gaat over de in te stellen oppervlaktewaterpeilen. Zie reactie 6.</p>
	<p>12) Daarbij wil ik nog refereren naar de uitspraak van de voorzitter dhr. Bartelds tijdens de inloopbijeenkomst op 14 febr. 2024 georganiseerd t.b.v. het peilbesluit. Hierbij werd in de bijeenkomst gevraagd hoever de bodemdaling nog door kon gaan tot de situatie onhoudbaar wordt? Letterlijk antwoord van dhr. Bartelds: 'Het maakt niet uit hoever de bodem daalt, zolang Nedmag maar betaalt!!'. Dhr. Bartelds moet zich als collega akkerbouwer zijn ogen uit de kop schamen zo met de ingelanden om te gaan.</p>	<p>12) Geen relatie met het peilbesluit. Het peilbesluit gaat over de in te stellen oppervlaktewaterpeilen.</p>
	<p>13) Pag. 23 Beoordelingscriteria Grondwater, bij de calamiteiten van Nedmag op 20 april 2018 waarbij door een scheur in het zoutdak miljoenen liters pekkel en diesel naar boven gelegen lagen in de ondergrond zijn weggestroomd zonder dat Nedmag weet waarnaartoe en wanneer de diesel het grondwater zal bereiken. Waarom wordt er in het ontwerp-peilbesluit met geen woord gerept over deze dreigende milieuramp.</p>	<p>13) Geen relatie met het peilbesluit. Het peilbesluit gaat over de in te stellen oppervlaktewaterpeilen.</p>
	<p>14)</p> <p>a) Hier wordt gebruik gemaakt van een Nota Normdoelstelling Water 2002. Man, man, man, we hebben het hier over 22 jaar geleden! Wat zegt dit nu over hoe de situatie en de normen nu moeten zijn?</p> <p>b) In een gesprek met Nedmag is mij bevestigd dat een deel van mijn percelen aan de afwaterende kant 10 cm minder ver zijn gedaald dan aan de andere zijde van mijn percelen. Het water kan dus alleen maar slechter weg via de lengte sloten en de aanwezige drainage die naar verkeerde kant zakt.</p>	<p>14)</p> <p>a) In de Normdoelstelling Water uit 2002 is aangegeven welke droogleggingsnormen voor de verschillende functie gelden en hoe deze worden toegepast. Zie ook '<i>Leidraad voor het opstellen en beoordelen van peilbesluiten in Groningen en Drenthe</i>'. Deze leidraad is geldig.</p> <p>b) Met de voorgestelde peilen en maatregelen kan een bodemdaling tot 95 cm in het diepste punt worden gecompenseerd. De peilen volgen de gemeten actuele bodemdaling.</p>
	<p>15) Schade en compensatie; in het oude peilbesluit is artikel 7.14 op peilbesluit van de Waterwet opgenomen. Ik zie hier niets van terug komen in het nieuwe besluit?</p>	<p>15) Zie eerste alinea hoofdstuk 6. Schade en compensatie.</p>
	<p>16) Ten slotte wil ik over pagina 135 van het Waterbeheerprogramma 2022-2027 nog opmerken dat hierbij in het bodemdalingskaartje de prognose in 2028 al 95 cm bodemdaling verwacht wordt. Bij deze prognose stel ik voor de stekker er nu direct uit te trekken!</p>	<p>16) Op deze kaart staat de bodemdalingsprognose voor 2045. Met de voorgestelde peilen en maatregelen kan een totale bodemdaling tot 95 cm in het diepste punt worden gecompenseerd. Hiervan heeft in het diepste punt al zo'n 65 cm daling plaatsgevonden onder de bestaande vergunning. Het daadwerkelijk aanpassen van de peilen gebeurt op basis van de gemeten actuele bodemdaling.</p>

Aanvulling op zienswijze buiten de termijn	
<p>17) Bij deze dien ik een aanvullende zienswijze in op het liggende Ontwerp-Peilbesluit. Mijn akkerbouwbedrijf ligt in de peilvakken: GPG-H-18810, GPG-H-18800 en GPG-H-38130.</p> <p>Na mijn zienswijze van 22 oktober 2024 aan u, kwam ik na contact met de Gasunie en de NAM erachter dat u bij het opstellen van het voorgestelde peilbesluit deze partijen niet betrokken heeft. Ik heb nagevraagd wat de dekkingsgraad en de diepte van de gasbuizen is. Wettelijk is dit minimaal 85 cm. (Op internet wordt zelfs geschreven dat het waterschap niet afwijkt van een minimale dekkingsgraad van 1 meter). Hiervan wijkt het Waterschap niet af.</p> <p>Zoals de Gasunie aangeeft blijkt één buis op meerdere plekken zeer ondiep te liggen. Het huidige peil is nu al moeilijk haalbaar en het voorgestelde peil kan niet worden gegarandeerd. Ook het ongelijkmatig zakken van mijn perceel en ligging van de buis vormt een steeds grotere belemmering voor de afvoer van water voor mijn perceel. Ook wil ik u erop wijzen dat er levensgevaarlijke situaties ontstaan bij deze gasbuizen! In uw waterschapssloot is dit maar 17 cm dekking en in een tussensloot maar 61 cm.</p>	<p>17) Hierover is overleg geweest met de Gasunie. Zie reactie zienswijze A.</p> <p>Ziet, ruikt of hoort u onraad op een Gasunie-locatie, bel dan direct met 050 521 1500.</p>
<p>18) Tevens wordt in bijgevoegde deel van het rapport Royal Haskoning al gemeld dat de bodemdaling aan het Tripscompagnie 10-20 cm verder zakt, de kwel toeneemt en de vernatting van mijn percelen zoals eerder gemeld alleen maar groter wordt.</p>	<p>18) In het rapport staat dat ter plaatse van het Tripscompagniesterdiep 10 tot 20 cm bodemdaling optreedt. De noordkant daalt zo'n 10 cm en de zuidkant zo'n 20 cm. Dit komt overeen met het peilbesluit. Zie ook kaart 24 van het peilbesluit.</p> <p>In het peilbesluit worden de peilen aangepast aan de gemeten actuele bodemdaling. De effecten van peilaanpassingen op de ontwateringsdiepte zijn onderzocht en getoetst aan de ontwateringsnormen. De mate van grondwaterstandsverandering komt overeen met de peilaanpassing. Met de voorgestelde peilen en maatregelen kan een bodemdaling van 95 cm in 2045 worden gecompenseerd, zodat de waterhuishouding in het gebied niet verslechtert.</p>
<p>19) In uw opgestelde Waterbeheerprogramma 2022-2027 publiceert u op pagina 135 dat de prognose in 2028 een bodemdaling van 95 cm is. Hoe wilt u dit met een verlaging van 15 cm over 20 jaar in uw peilbesluit oplossen??</p>	<p>19) Zie reactie 16.</p>

3 Aanpassingen n.a.v. ingediende zienswijzen

Zoals in het voorgaande hoofdstuk in onze reacties is toegelicht geven de zienswijzen aanleiding tot tekstuele aanpassingen van het peilbesluit.

1. Voor de volledigheid is de tekst op pagina 134 van het Waterbeheerprogramma 2022-2027 toegevoegd in de toelichting van het peilbesluit (paragraaf 2.5).
2. Voor de volledigheid is in paragraaf 3.9 de volgende zin toegevoegd: *“Vóór 1993 was de bodemdaling door zoutwinning circa 4 cm in het centrum. Deze bodemdaling is tijdens de herinrichting van 1993 gecompenseerd.”* Ook is de zin *“Bodemdaling vóór 1993 door zoutwinning ca. 4 cm in centrum”* toegevoegd aan kaart 23 (gemeten bodemdaling). In paragraaf 5.1 is per peilgebied onder de tabel ‘Gemeten bodemdaling 1993-2022 door zoutwinning’ de zin *“De bodemdaling vóór 1993 was ca. 4 cm in het centrum. Deze is tijdens de herinrichting van 1993 gecompenseerd”* toegevoegd.